

Chữ nghĩa Cộng sản xem xét rõ ràng. Cộng sản Việt Nam bây giờ "đã i mõi". Tiếng "đã i" và "đã" chỉ khác mõt chút "i". Người Việt Nam sẽ cảm thấy chung "i", dù phõi tõ tõ, bõng "đã n biõn hòa bình".

(Võ i bút hõ u to do (chú thõng, võt lõn) ông Nguyễn Văn Luõn là tác giõ bài "Ngõi i tìm to do và tõng thõn to do" đã đõi c bình chung trúng giõi chính thõc trong giõi sõ kõt 3 tháng 10. Tác giõ sinh năm 1937, hõn cõi ngõ toi Worcester, Massachusetts. Công viõc: Technician hõng đõi n to Mass. Sau đây là bài võt mõi nhõt cõa ông.)

Ông Hòa là cõu sĩ quan Việt Nam Cộng Hòa, bõ Cộng sản bõt đi từ năm 1975, sang Mỹ theo diõn HO. Tôi gõp ông toi mõt tiõc cõi, trõ thành bõn, thõng gõp nhau bõi cùng sõ thích, nói chuyõn văn chung, thõi thiõ, dù trong quá khõ ông sõng toi miõn Nam, tôi xõi Bõc.

Mõt lõn toi thăm, cháu Thu Lan, con ông Hòa, hõi tôi :

"Bác xõi Hõnõi mà cũng đõi to nõn à...?"

Nghe hõi to nhiên nõn tôi chung cõi:

-"Cái cõt đèn mà biõt đõi, nó cũng đõi, ...nõa là bác!"

Thõc ra tôi đã không trõn thoát đõi c to lõn đõu "võt tuyõn" vào miõn Nam. Rõi thêm nhiõu lõn nõa và 2 lõn "võt biõn", võn không thoát. Chung đõi các "nõn" cõa chung đõi cõng sõn trong 27 năm xõi miõn Bõc, tôi không "tõ nõn", mà đõi tìm Tõ Do, trõ thành "thuyõn nhân", đõi nõõc Mỹ năm 1982.

Sinh trõng toi Hõnõi, nhõng năm đõu sõng xõi Mỹ, tôi đã gõp nhiõu câu hõi nhõ cháu Thu Lan, có ngõi vì tõ mõ, có ngõi giõu cõt. Thõi gian rõi cũng hõi nhau.

Tôi hõng suy nghĩ và muõn võt nhõng giòng hõi tõng, võ lõi bõc tranh Hõnõi xõa, tõng thõi hõi trõ, và riêng cho nhõng ngõi Hõnõi di cõ.

Ngõi dân sõng xõi miõn Nam trù phú, kõ cõ hàng triõu ngõi di cõ to miõn Bõc, đã không biõt đõi c nhõng gì xõy ra toi Hõnõi, thõi ngõi Cộng sản chung võn com-lê, đeo cà-võt, phõ nõ khõng mõc áo dài.

Hiõp đõnh Geneva chia đôi nõõc Việt. Cộng sản, chung lõi mõt là Cộng sản, tràn vào miõn Bõc tháng 10 năm 1954. Người Hõnõi đã "di cõ" vào miõn Nam, bõ lõi Hõnõi hoang võng, tiêu diõu, või chính quyõn mõi là Việt Minh, đõc tõt lõi thành Võm. Vì chung trõng thành, tôi đã không hõi thõ nào là ...Võm!

Khi hõi "tiõp quõn" Hõnõi, tôi đang xõi Hõi phòng. Dân đồng nghõt thành phõ, chung "tõu há mõm" đõi di cõ. Trõng Nhà Hát Lõn, vali, hõm gõ, bao gói xõp la liõt. Lang thang chung trõi, tôi chung cha tôi quyõt đõnh đi Nam hay xõi. Hiõp đõnh Geneva ghi nõõc Việt Nam chung tõm thõi chia cõt, hai năm sau sõ "Tõng tuyõn cõ" thõng nhõt. Ai ngõi Cộng sản miõn Bõc "tõng tõn công" miõn Nam!

Gia đình lõn cõa tôi, khõng ai làm cho Pháp, cũng khõng ai theo Việt Minh. Cha tôi làm chung mõt hõng thiõu, nghĩ đõn giõn là dân thõng nõn xõi. Tôi phõi võ Hõnõi hõc.

Chuyõn xe lõa Hõnõi "tăng bo" toi ga Phõm Xá, nghĩa là hai chính quyõn, hai chung đõi, ngắn

cách bì mót đón đón vài trăm mét, phái đi bộ hoặc xe ngựa. Người xuông Hồi phòng ụn ụn vui hành lý đi Nam, người đi Hàn là con buôn, mang "xăng" vui bán. Những toa tầu chởt cỏng ngói và chởt cháy, tầu chai lò đón can chia nhà binh, leo lên nóc tầu, búi vào thành toa, lùu linh, hòn loòn ...

Tại cửa Long Biên tầu là vào Hàn. Tầu lắc lò, người va chém người. Thống bé ú chúc 15 tuổi, quay mót nhìn tôi: "Đó nghịch đòn chí xác đòn thái đòn, lòp tròn tầu tòn!". Tôi bàng hoàng vì thợ ngoái ngược Trung Quốc, phiên âm thành tiếng Việt, nghe lòn đòn không hiểu, đòn rọi phái "húc tầu" suốt 20 năm, "ngوái ngược sòn": đòn tranh, cõi giác, căm thù và ...tiêu diệt giai cấp! (Thợ ngôn ngữ này ghi trong ngoái kép).

Hàn im lìm trong tiết đông lanh giá, người Hàn e dè nghe ngóng tòng "chính sách "mót ban hành. "Cán bộ" và "bố đòn" chẵn khác nhau có ngôi sao trên mũ bông nan tre, phái lòp vui mót cúa, gai là "mũ bố đòn", sau này có tên là "nón cối". Hàn i "xuất hiến" đôi dép "Bình Thiên", người Béc gai là "dép lòp", ghi vào lòch sò thành "dép râu". Chiếc áo dài duyên dáng, thõi t tha cõa thiều nón Hàn i đòn cõi là "biểu hiến" cõa "tò sòn, phong kiến", biền mót trong mòn mòn y năm sau, vì "triết đòn cách mòn". Lòn đòn tiên, "toàn thợ chẽ em phái nón" đòn mòn gióng nhau: áo "sò mi", quan đen. Hân hồn, nhõ đám cõi mót mòn sò mi tròn vì "cõi nòn cõi" không có xà phòng.

Chạy i vui trong Hàn, tôi đi tìm thợ xá, bốn cũ, hồn hót đã đi Nam. Tôi phái húc năm cuối cùng, Tú tài 2, cùng mót sò "lòp Chín hồn phòn", năm sau sò sát nhõp thành "hõ mòn i năm". Sò hõc sinh "lòp Chín" này vào lòp không phái đòn hõc, mà là "tò chúc Hiến đoàn", nhõn "chỗ thợ cõa Thành đoàn" rọi "phát đòn phong trào chõng văn hóa nõ dõch!". Hõ truy lùng...đòn sách! Tôi đã phái nhõi nhét đòn ba bao tầu, Hiến đoàn "kiếm tra", lòc lòi, tò quyến vui chép thợ, nhõc, đòn tiều thuyết và sách quý, mang "tòp trung" tòi Thợ viễn phòn Tràng Thi, đòn đòn t. Lòn chay bõp bùng mòn ngày, trong niêm "phòn khõi", lòi hô khõu hồn "quyết tâm", và "phát biểu cõa bí thợ Thành đoàn": tiều thuyết cõa Tò Lòc Văn Đoàn là ..."cõi kõi phòn đòn!". Vào lòp hõc vui nhõng "phê bình, kiếm thõo...cõi giác, lòp tròn", tôi đành bõ hõc. Chiếc radio Philip, "tõn guyen" mang ra "đòn công an", thợ là hõt, gia tài cõa tôi!

Mót đòn hõc sinh, tôi bõt đòn cuõc sõng đòn a đày vì "thành phòn giai cấp", "sò hõ khõu", "tem, phiếu thõc phòn", "lao đòn nghĩa vui hàng tháng". Đây là chính sách đòn ép thanh niên Hàn i đi "lao đòn công tròn", miõn rõng núi xa xôi. Tôi chõi bám Hàn ôi đòn 2 năm là bõ "cõi hõ khõu", ...đòn tù!

Tết đòn tiên sau "tòp quon", còn đòn cõi là "sau hòa bình lòp lòi", Hàn i mõ hõ. Nhõng bõ mót vàng võ, áo quan nhõu nát, xám xõt, thái đòn "ít cõi mõ", tò "nông thôn" kéo vui chiõm nhà ngõi i Hàn i di cõi. Người Hàn i lòi bõt đòn hoang mang vì nhõng tin đòn và "chỗ thợ": ăn Tết "đòn giõn, tiều kiõm". Hàng hóa hồn đòn, "hang nõi" thay cho "hang ngoái".



Âm thõm, tôi dõ o bõi cõi bên bõi Hồ Gõi m, tòi 30 Tết. Tháp Rùa, Cõu Thê Húc nhõt nhòa, lõm

đêm, đêm Ngõ c Sân vắng lặng. Chỗ có Nhà Thờ Tự, đêm nay có ca nhóc, lòn cuội cùng cõa nghẽn sỹ Hàn Quốc. Đoàn Chuồn nhẽn thõi hát "Gái ngõ i em gái mìn Nam", đờ rì bù đờu tò là tò sòn, rợp xinê Đèn Đèn phõ Hàng Cót bù "tò ch thu". Hoàng Giác ca bài "Bóng ngày qua", thành "tò ngõ y", hiếu đàn nhẽn phõ Cõu Gõ phõi dõp, vào tò đan mõ nan, làn mây, sõng "tiêu cõc" hõt đõi trong đói nghèo, khôn khõ. Danh ca Minh Đỗ, Ngõ c Bùo, nhõc sỹ Tự Tôn, sau này làm gì, sõng ra sao, "phân tán", chõng ai còn gõp nhau, sõ thành "phõn đõng tò tò p".

"Chỗ thi Đèn và lõi ban Thành" "phõ bién rõng rãi trong quõn chúng" là diết chó. "Toàn dân diết chó", tò thành thi đõn "nông thôn". Gõy gõc, giây thõng, đòn gánh, nõn chõt hoõc bùt trói, rõi đõu làng, góc phõ "liên hoan tòp thõ". Lý do giết chó, nói là trõ bùnh chó đõi, nhõng đó là "chõ trõng", chuồn bù cho đõu tò "cõi tò o tò sòn" và "cõi cách ruõng đõt". Du kích, công an rình mò, "theo dõi", "nõm võng tình hình" không bù lõi bùi chó sõa. Mõi nõi im phõng phõc ban đêm, mõi ngõi nín thõ đõi chõ thi mõa.

Hàn Quốc đói và rách, khoai sòn chiõm 2 phõn tem gõo, 3 mét või "cung cõp" mõt năm theo "tõng ngõi trong hõ". Mõi may thêm chiõc quõn "đi lao đõng" thì con nít cõi trõng. Ngõi thành thi, làm cõt lõc, xây dõng cõi ngõi, có ai ngõ bù quy là "tò sòn bóc lõt"? nhõn hõn là "tõu tò sòn", võn là "đõi tõng cõa cách mõng".

Nông dân có dăm sào ruõng đõt gia truyõn võn bù quy là "đõa chõ cõng hào"! Giáo sõ Trõng văn Minh, hiếu trõng trõng Tây Sõn, ngày đõu "hõc tòp", đã nhõy lõu, tò tò.

"Tò sòn Hàn Quốc" di cõi hõt, chõng còn bao nhiêu nên "công tác cõi tò o đõng làm "gõn nhõ" và "thành công võt mõc", nghĩa là mang bùn mõt, hai ngõi i "điõn hình", coi là "bùn đõu xõ" "đõu cõi tích trõ", còn thì "kiõm kê", đánh "thuõ hàng hóa", "truy thu", rõi "tò ch thu" vì "ngoan cõi, chõng lõi cách mõng!".

Báo, đài hàng ngày tõng thuõt chuyõn đõu tò, kõ tõi ác đõa chõ, theo bài bùn cõa "đõi cõi cách" või làng, "bùt rõ" "bùn cõi nông", "chuồn bù thõt tõt", nghĩa là bùt hõc thuõc lòng "tõng đõng" : tõi ác đõa chõ thì phõi có hiõp dâm, đánh đõp, bùt con lõi đõ, "điõn hình" thì mang thai nhi cho vào cõi giã, nõu cho lõn ăn, đánh chõt tá đõng, hiõp või sõc máu ...! Mõt vài või, do "Đõng lanh đõo", "võn đõng tõt", con gái, con dâu đõa chõ, "thoát ly giai cõp", "tích cõc" "tò cáo tõi ác" cõa cha mõi. Cõnh tõng này thõt nõo nùng ! Lõi Bác dõy suõt mõy mõi năm : "Trung või Đõng, hiếu või dân ..." là võy!

"Bùn cõi nông" cõm bién nhõn ruõng đõng chia, chõa cõy xong hai või thì "vào hõp tác", "làm ăn tòp thõ", ruõng đõt lõi thu hõi või "cõng sõn".

"Toàn miõn Bùc" biết đõng đõu "cõi bùn" või Xã hõi chõ nghĩa là... nói dõi! Mõi ngõi, mõi nhà "thi đua nói dõi", nói nhõng gì Đõng nói. Nói dõi đõ sõng còn, tránh "đàn áp", lâu rõi thành "nõp sõng", cõi mõt thõ hõc lõng cảm, hoõc nói dõi, vì đõng "rèn luyõn" trong xã hõi ngõc tù, lõy "công an" làm "nòng cõt" chõ đõ.

Õ Mõi, ai hõi bùn: "How are you?", bùn trõ lõi: "I'm fine, thank you". Õ miõn Bùc, thõi đõi Hõ chí Minh, "cán bù" hõi: "công tác" thõ nào?, dù làm nghẽn bùm xe, vá lõp, ngõi i ta trõ lõi: "...rõt phõn khõi, ra sõc thi đua, lõp thành tích chào mõng... các nõi cõi anh em!"

Bù bùt bên bù sông Bùn Hõi, giõi tuyõn chia hai miõn Nam Bùc, năm 19 tuõi, tôi bù gióng või Lõi Thõy bùi "bù đõi biên phòng", đõng "tò do" õi trong nhà chõ "du kích" hai ngày, đõi đõ või Đõng Hõi. Trõi 9 trõi giam nõa thì või tõi Hõa Lò Hàn Quốc, vào xà lim. Cõnh tù tõi chõng có gì tõi đõp, xã hõi cũng là mõt nhà tù, không nhõ báo, đài hõng ngày kêu to "Chõ đõ ta tõi đõp".

Cõi hàn thiõt thân, bùt cõi liêm sõi, ngõi i tù "bùn chõt", ngõi i tõi chiõn kéo või, nhõn là ngõi i Hàn Quốc, đói rét triõn miên nõn cũng "bùn chõt"! Đõi xõi lõc lõa, gia đình, bè bùn, hõ hàng, "tõp xúc" või nhau phõi "luõn luõn cõi nh giác". Hàn Quốc đã mõt nõn lõi giáo cõi xõa, Hàn Quốc suy xõp tinh thiõn vì danh tõi "đõng chí"!

Nó m trong xà lim, không có ngày đêm, giờ giờ c, nghe tiếng đồng mà suy đoán "tình hình" Ánh điện tù mù chỉ u ô c&a s&nh song s&t, cao quá đ&u, tôi đ&u ng trên xà lim, dùng ngón tay v& ch&lên t&ng, "liên l&c" đ&u c v&i Th&y An &xà lim phía tr&c.

Th&y An là ng&oi H&n&i &l&i, "tham gia ho&t đồng" Nh&n V&n Giai Ph&m, đòi t& do cho văn nghệ sĩ, sau chuy&n l&en r&ng, không có ngày v&i H&n&i. Bà đã dùng đ&a tre ch&c m&t m&t, nói câu kh& phách truy&n t&ng: "Ch& đ& này ch& đáng nhìn b&ng n&a con m&t!"

Ng&oi du l&ch Vi&t Nam, ít có ai l&en vùng th&ng du x& B&c, t&nh L&o Cai, có tr&i từ Phong Quang h& kh&c, có thung s&u heo hút, có t& chính tr& ch&t tre v&u theo "đ&nh m&c ch& tiêu". R&ng n&u bao la, t&ng chim "b&t c& tr&t c&t", n&c l&en n&c n&, t&ng g&a g&, th&c gi&c, s&ng m&u quanh n&m.

Ph& Hàng Đ&o H&n&i, v&n l&à "con đ&ng t& s&n", có ng&oi trai tr& tên Kim, h&c sinh Albert Sarreaut. H&c tr&ng T&y th& ph&i ch&u s& "cầm thù đ& qu&c" c&a Đ&ng, "đ& qu&c Ph&p" tr&c kia và "đ& qu&c M&" sau n&y. T& chính tr& nh&t l&n v&i l&u manh, ch&a đ& m&t n&m, Kim Hàng Đ&o "b&t m&n" tr& thành Kim C&t, b& ch&t đ&t cánh tay đ&n vai, không thu&c, không "nh& th&ng" m&a v&n không ch&t.

Ph& Nguy&n công Tr& g&n Nh&a R&u, ph&a Nam H&n&i, ng&oi thanh ni&n đ&p trai, có bi&t danh Phan S&a, gi&i đ&a guitar, m&nh&c Đ&oàn Chu&n, đi từ Phong Quang v&i "l&ng m&n". Không h&nh lý nh&ng v&n ôm theo cây đ&a guitar. Ch& v&i "ti&u t& s&n", không "ti&u b&", không có ngày v&i ...! Ba tháng "k& lu&t", Phan S&a h&p h&i, khiêng ra kh&i C&ng Tr&i cao v&u, gió n&u m&y ngàn, thi tiêu tan gi&c m& T&nh ngh&sĩ !

Ng&oi già H&n&i ch&t d&n, th& h& th& hai, "xung phong", "t&nh nguy&n" ho&c b& "t& p trung" xa r&i H&n&i. B& công an "quy&t t&m quét s&ch tàn d& đ& qu&c, ph&n đ&ng", n&en ch& c&n ng&oi H&n&i t& "kh&ng chi&n" v&, "nh&t tr&t t&n th&nh" nh&ng g&i Đ&ng ...nói d&i !

T&oi may m&n s&ng s&t, dù mang l&ch "b&i đ&en ch& đ& ", "âm m&u l&t đ& chính quy&n", tr& thành ng&oi "H&n&i di c& ", 10 n&m v&i H&n&i đ&oi l&n, khó khăn v&i "tr&nh b&o h& kh&u", "t&m trú t&m v&ng". "Kinh nghi&m b&n th&n", "ph&n đ&u v&ng qua bao kh& kh&n , gian kh& ", s& l&n t& đ& quên trong tr& nh&, t&oi s&ng t&i H&i ph&ng, v&ng bi&n.

H&i ph&ng l&à c& h&i "ng&n n&m m&t thu&" cho ng&oi H&n&i "v&ng t&n bi&n" khi chính quy&n H&n&i ch&ng T&u, xua đ&u i "ng&oi Hoa" ra bi&n, khi n&cc M& và th& gi&i đ&n nh&n "thuy&n nh&n" t&n&n.

N&m 1980, t&oi vào S&ag&n, th&nh ph& đ& m&t t&n sau "ng&y gi&i ph&ng mi&n Nam". V&o Nam, tuy ph&i l&en l&ut m&t đ&, nh&ng v&n c&n d& h&n "di chuy&n" trong các t&nh mi&n B&c tr&c đ&. T&oi b&cc trên đ&ng T& Do, h&ng ch&t d& h&ng c&a S&ài g&n c&, c&nh t&ng r&i c&ng đ&i thay nh& H&n&i đ& đ&i thay sau 1954 v&i "c&n ng&" cai tr&.

Mi&n Nam "v&ng t&n bi&n" ào &t, ng&e nói d& h&n n&en t&oi vào S&ag&n, t&m manh m&i. G&p cha m& ca sĩ Thanh Lan t&i nh&, đ&ng H&u Xuân H&u ng, g&p c&u s&i quan C&ng H&a, anh Minh , anh Ng&c, đ&ng Tr&n qu&c To&n, t& t& mi&n B&c tr& v&. Đ&ng ra bi&n t&nh theo "c&y", b&y, t&m c&y mà d& b& l&a. Ch& Thanh Chi (m& Thanh Lan) nh&n "n&n c&i" "ng&y trang" c&a t&oi, m&m c&i: "Tr&ng anh nh& c&n ng&, m& ch&ng ng& ch&t n&o!"

"H&n&i, tr& th&c th&i T&y, ch& b&...!. C& n&cc Vi&t Nam, ai c&ng s& tr& th&nh di&n vi&n, k&ch s& gi&i!"

V& l&i H&iph&ng v&i "gi&y gi&i thi&u" c&a "S& giao th&ng" do "m&c ngo&c" v&i "c&n b& mi&n Nam" & Saig&n, t&oi đ& tìm ra "bi&n ph&pt t&t nh&t" l&à nh&ng d&n ch&i mi&n B&c v&ng ven bi&n. Đ& đ&n l&uc câu truy&n t&ng "N&u cái c&t đ&ng m& bi&t đ&....", d&n B&c "th&m nhu&n" n& "n& l&c" v&ng bi&n.

N&m b&n m&cc i t& tu&i, t&oi t&m đ&ng T& Do, đ&nh c& t&i M&, h&c ti&ng Anh ng&y c&ng kh&, nh&ng

nói tiêng Việt vui đêng hollywood, vẫn còn pha chút "ngó i ngó" năm xưa.

Cuộc sống của tôi ở Việt Nam đã đón "mùc đê" khôn cùng, nên tan nát, thênh đau. Khi đã lang thang "đến đây ng xó ché" thì mới đế "tiêu chuỗi" "xuống thành phồn", lý lịch có thể ghi là "dân nghèo thành thê", nhưng vẫn không bao giờ đếc vào "công nhân biên ché nhà nước". Tôi mang nhón nhóc, "kiên trì" sang Mỹ, làm lối cuộc đời iên "đến kết quả vô cùng tất đếp", "đến đếc nguyễn vắng" hollywood mồ!

Có người "kêu ca" vui "chết đế tột bến" Mỹ tđo nên cuộc sống lo âu, tđt bđt hàng ngày, thì xin "thông cảm" vui tôi, người ca nôc Mỹ đã cho tôi nhân quyền, dân chủ, trở thành công dân Hoa Kỳ gốc Việt, hollywood đếy đế "phúc lối xã hội", còn đếp hơn tđ trong sách Mác Lê vui giếc mồ Cộng sản.

Ché nghĩa Cộng sản xđp đế rđi. Cộng sản Việt Nam bây giờ "đến mồi". Tiếng "đến" và "đế" ché khác mđt ché "i". Người Việt Nam sẽ cđt đđt ché "i", dù phđi tđ tđ, bđng "điển biến hòa bình".

Ché đđt Việt cộng "nhết đđt phđi đđ", đó là "quy luật tất yếu cùa lịch sử nhân loại".

Ôi! "đđt cao trí tuđ", mđt mđ danh tđ ...!